

a by škoda byla nahrazena. To vyplývá z věcné povahy práva služebnosti, jež působí proti všem osobám třetím, nikoli jen proti určitému zavázanému. Právní názor odvolacího soudu, že, rušena-li služebnost třetí osobou rozdílnou od vlastníka služebního pozemku, přísluší oprávněnému proti rušiteli jen žaloba z rušené držby po dobu třiceti dnů ode dne rušebního činu, není správný. Vedle žaloby posesorní přísluší mu i žaloba petitorní, konfesorní podle § 523 obč. zák. i proti pouhému rušiteli. Žaloba určovací přísluší oprávněnému jen proti vlastníku služebního pozemku, neruší-li služebnost, nýbrž ji jen neuznává (§ 523 c. ř. s.), jsou-li zde ovšem podmínky § 228 c. ř. s. V tom směru posoudil odvolací soud věc po právní stránce mylně. Poněvadž žalobci v žalobě tvrdí, že v y d r a ž i l i služebnost držením čtyřicetiletým a že žalovaní ruší takto nabyté právo služebnosti jeho obmezováním, rozšiřující své hnojiště a zúžující tím prostoru pro výkon služebnosti, je zjevné, že jde o žalobu konfesorní proti rušitelům služebnosti, třebaže nejsou vlastníky služebního pozemku, a že žalovaní jsou pasivně ke sporu oprávněni.

Čís. 8674.

Byla-li pravoplatným rozsudkem ke kupitelově žalobě zrušena kupní smlouva a prodávatel uznán povinným vrátiti kupní cenu proti vrácení koupené věci a kromě toho zaplatiti útraty, nemá napotomní zahájení vyrovnacího řízení o prodávatelově jmění vlivu na právní poměr stran. Ochotu vrátiti koupenou věc projevil kupitel s dostatek tím, že vedl exekuci k vydobytí nároku na vrácení kupní ceny.

Útraty onoho sporu, jichž zaplacení nebylo učiněno závislým na vrácení koupené věci, jsou samostatnou pohledávkou, postíženou vyrovnáním.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Rv II 406/28.)

Žalobce domáhal se proti žalovanému, by bylo určeno, že nárok žalovaného proti žalobci z rozsudku nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1925, Rv II 308/26, jest do 60% zrušen, 40% staven, a by exekuce povolená k vydobytí onoho nároku byla zrušena. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Žalobce domáhá se oposiční žalobou výroku, že vymáhaný nárok žalovaného zanikl vyrovnáním co do 60% a že nastaly okolnosti vykonatelnost nároku co do zbytku 40% zastavující, ježto žalovaný nábytek dosud nevrátil, ba že se žalovaný svého nároku zřekl, odepřev nábytek vrátiti. Je tudíž otázkou, jsou-li tu okolnosti, jež nastaly po rozsudku a působí zánik neb zastavení vykonatelnosti nároku a exekučního titulu. První soud zjistil jako nesporné, že rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 308/26-1 byl odsouzen nynější žalobce, tehdy žalovaný, zaplatiti žalovanému, tehdejšímu žalobci, 20.600 Kč s příslušnými úroky proti vrácení nábytku a nahraditi útraty sporu 3.717 Kč, 1.757 Kč

80 h a 861 Kč. Dále zjistil, že bylo o jmění žalobcově zahájeno vyrovnání usnesením krajského soudu ze dne 22. ledna 1927, že vyrovnání ujednané u okresního soudu dne 28. února 1927, podle něhož se zavázal nynější žalobce zaplatiti svým věřitelům 40% kvotu ve třech tříměsíčních lhůtách, počítajíc od potvrzení vyrovnání, bylo usnesením krajského soudu ze dne 12. března 1927 potvrzeno, dále že byla pohledávka nynějšího žalovaného 20.600 Kč pojata do seznamu věřitelů a nábytek, jenž měl býti vrácen, vykázán v aktivech 10.000 Kč. Posléze zjistil, že žalovanému byla povolena proti žalobci usnesením krajského soudu ze dne 15. srpna 1927 exekuce vnuceným vkladem práva zástavního na žalobcovu nemovitost a mobilární exekuce pro pohledávku 20.600 Kč s přísl., tedy i s úroky a s útratami, kteréž usnesení bylo k žalobcově stížnosti změněno usnesením vrchního zemského soudu ze dne 7. října 1927, R II 250/27—29, tak, že bylo doplněno podmínkou, že vymáhající věřitel (žalovaný) současně vrátí dlužníku (žalobci) nábytek. Zjišťuje se dále ze žalobcova dopisu ze dne 28. června 1927, že se žalobce dne 28. června 1927 tázal žalovaného, zda je ochoten vydati nábytek proti zaplacení první kvoty, ale zároveň žádal uznání svého náhradního nároku ve výši 40% kupní ceny za víceleté užívání nábytku. První soud usuzuje, že pohledávka žalovaného, jsouc vázána vzájemným plněním žalobci, není dotčena vyrovnáním důsledkem povinnosti vzájemného plnění žalovaného a tudíž oddělného práva. Odvolací soud připojuje se k tomuto názoru jako správnému. Především jest míti na mysli, jaká práva a jaké povinnosti nastaly stranám z rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 308/26-1. Není pochybnosti, že tímto rozhodnutím byla prohlášena kupní smlouva stran o nábytku, podle které nynější žalovaný nábytek od nynějšího žalobce koupil, za zrušenou a že rozhodnutím tím bylo stranám uloženo navrácení v předešlý stav. Žalobci (nynějšímu) bylo uloženo vrátiti kupní cenu a žalovanému žádati toto vrácení a dáno právo žalobci žádati a žalovanému uložena povinnost vrácení nábytku. Tím byly práva a povinnosti stran přesně určeny a to nezměnitelně. Na mysli jest míti, že plnění musí býti podle § 877 obč. zák. na obou stranách plnohodnotné. Máť každá strana vrátiti, co obdržela, nikoliv co má. Žalovaný má nárok na vrácení celé kupní ceny a, pokud vrácena nebyla, nemusí vraceti nábytek. Tímto rozhodnutím bylo žalovanému dáno právo podle § 1052 obč. zák. a § 10 vyr. ř., neboť žalovaný nemůže býti nucen vrátiti nábytek, dokud nedostal peníze rozhodnutím tím stanovené. Při tom jest lhostejno, zda je žalovaný vlastníkem nábytku. Jde o plnění z ruky do ruky a žalovaný nemusí nábytek vrátiti, dokud mu nebylo plněno. Nesprávným je tedy názor odvolatelův, že žalovanému nepřísluší zadržovací právo na nábytek, a rovněž jest nesprávným názor, že se na pohledávku tu vztahuje vyrovnání. Není pochyby, že tímto rozhodnutím byl založen dvoustranný obligační poměr mezi stranami, který musí býti splněn oběma, nebyl-li zrušen vzájemnou dohodou, t. j. smlouvou, což se však nestalo. V jeho důsledku nemusí žalovaný vrátiti nábytek, dokud mu nebyla dána plná hodnota podle §§ 8 a 42 ex. ř. předem se strany žalobcovy, zvláště když upadl žalobce potom do vyrovnání a stal se nejistým. Není správ-

ným odvolatelův názor, že žalovaný má za ním jen pohledávku, kterou stihá osud vyrovnání a že si mohl žalovaný vybrati, buď přijati kvotu a vrátiti nábytek nebo si ponechati vadný nábytek. To odporuje zásadě § 877 obč. zák., neboť žalobce by nevrátil to, co obdržel, kdežto žalovaný by vrátiti musil, co obdržel. Mimo to nebylo rozhodnutím dáno žalovanému na vůli, zda chce nábytek vrátiti, nýbrž bylo mu to přímo uloženo za povinnost. Vyrovnáním nebyla tudíž podle §§ 10 (2) a 11 (1) vyr. ř. vůbec dotčena pohledávka žalobcova a nezanikla část 60%, nýbrž trvá dále, dokud nebyla zaplacená plnou hodnotou a nenastala okolnost nárok zrušující vůbec (§§ 46 vyr. ř. a 35 ex. ř.). Další otázkou jest, zda je vykonatelnost nároku stavena. Touto otázkou se prvý soud vůbec neobíral, avšak ani v tom směru žalobce neprokázal okolnosti vykonatelnost stavící. Rozhodnutím nejvyššího soudu uloženy byly žalobci dvě samostatné povinnosti, jednak zaplatiti 20.600 Kč s příslušnými úroky proti současnému vrácení nábytku, jednak povinnost nahraditi útraty. To je jasné z rozdělení výroku rozhodnutí, podle něhož jen zaplacení 20.600 Kč s úroky jest podmíněno současným vrácením nábytku. V tomto případě tvoří útraty sporu samostatnou pohledávku. V důsledku toho vztahovalo se vyrovnání na tuto útratovou pohledávku a měla tudíž 13. července 1927 zaplacená býti první kvota bezpodmínečně. Lhůta tříměsíční běží od pravomoci usnesení vyrovnání potvrzujícího. Usnesení to bylo, jak se zjišťuje ze spisu vyrovnacího, vyvěšeno 30. března 1927 a nabylo právní moci 13. dubna 1927. Žalobce, jak prvý soud zjistil, nezaplatil nic na tuto útratovou pohledávku, takže podle § 57 poslední věta vyr. ř. nastala zmatečnost vyrovnání a žalovaný byl oprávněn vésti exekuci k dobytí této pohledávky. Dopis ze dne 28. června 1927 jest pro tento nárok bezvýznamným, neboť nárok ten nebyl podmíněn současným plněním žalovaného vrácením nábytku. Žalovaný nevzdal se tohoto nároku, prohlásiv, že není povinen vrátiti nábytek. Ani pokud jde o samu pohledávku, vázanou současným vrácením nábytku, nelze o stavení vykonatelnosti mluvit již z toho důvodu, že nebylo nabídnuto plnění plnohodnotné, nýbrž jen částečné. Dále nebyl oprávněn žalobce žádati vrácení nábytku při placení první kvoty — kdyby totiž se vyrovnání na pohledávku tu vztahovalo, čemuž tak není, — neboť by žalobce plnil jen částečně a žalovaný byl povinen plniti jen, kdyby byl zaplatil žalobce celých 40%, a konečně žádal žalobce náhradu za víceleté užívání nábytku 40% z kupní ceny. Plnění, žalobcem nabídnuté, bylo jen částečné a k tomu podmíněné a nebylo tudíž plněním řádným (§§ 1415 a 1052 obč. zák.). Žalovaný se tudíž nezřekl svého nároku, prohlásiv, že nábytek nevrátí. Nebyl též k vrácení tomu povinen, nedostav plnění. Bez významu pro plnění žalovaného vrácením nábytku jest ta okolnost, že pro jeho pohledávku bylo vtěleno na žalobcově nemovitosti exekuční právo zástavní. Tím ještě nebylo žalovanému plněno.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., leč vývody dovolání nejsou způsobilé, by seslabilý

nebo vyvrátily názor soudu odvolacího, že žalobcovým vyrovnáním nebyla pohledávka žalovaného na zaplacení 20.600 Kč s přísl. proti vrácení nábytku vůbec dotčena. Rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 308/26-1, založen byl mezi stranami obligační poměr obdobný poměru smluvnímu, při kterém projev vůle stran nahrazen byl výrokem soudním. V době zahájení vyrovnacího řízení nebyl tento obligační poměr ještě splněn a proto nemůže míti na něj zahájení vyrovnacího řízení vlivu. Dopadají proto také na tento případ úvahy a důvody rozhodnutí tohoto soudu čís. 5428 sb. n. s., na které se dovolatel poukazuje. Když ale zahájení vyrovnacího řízení o jmění žalobcovu na obligační poměr mezi stranami ohledně vrácení kupní ceny 20.600 Kč s přísl. se strany jedné a vrácení nábytku se strany druhé dosud nevyřízený nemělo vlivu, není pro žádané zrušení exekuce předpokladů § 35 ex. ř. a zamítnutí žalobní prosby ve věci samé jest plně odůvodněno. Tím pozbývají významu vývody dovolání, jimiž se dovolatel snaží dovoditi, že žalobní prosba neměla býti zamítnuta, a odvolací soud neshledává potřeby blíže se s nimi obírat. Ochotu a pohotovost, se své strany plniti, projevil žalovaný jasně tím, že se exekucí domáhá splnění žalobcova závazku, ačkoli ví a podle obsahu exekučního titulu věděti musí, že se splněním žalobcova závazku spojeno je plnění s jeho strany jako plnění z ruky do ruky. Výtkou dovolatelovou, že žalovanému byl povolen vnucený vklad práva zástavního na žalobcovy nemovitosti, ačkoli žalovaný nedostal svému závazku k plnění z ruky do ruky, nelze se v tomto sporu zabývati, neboť účelem jeho jest řešení otázky, zda nárok žalovaného z rozsudku nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 308/26, byl zrušen po případě staven skutečnostmi žalobcem ve smyslu § 35 ex. ř. tvrzenými a zda jsou tu předpoklady § 36 čís. 1 a 3 ex. ř. a nikoli přezkum rozhodnutí krajského soudu ze dne 16. srpna 1927, Ck II 135/25-26, a vrchního zemského soudu ze dne 7. října 1927, R II 250/27, jimiž byl povolen žalovanému na nemovitosti žalobcovy vklad vnuceného práva zástavního pro vykonatelnou pohledávku 20.600 Kč s přísl. bez jakékoli výhrady. Pokud konečně jde o otázku, zda v souzeném případě útratová pohledávka žalovaného proti žalobcovi z rozsudku nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926 č. j. Rv II 308/26 jest pohledávkou samostatnou, či jen příslušenstvím pohledávky hlavní, jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že povinnost k placení útrat nebyla učiněna odvislou od současného vrácení nábytku, jakž ohledně pohledávky hlavní bylo ustanoveno. Nemůže proto již z toho důvodu pohledávka útratová sdíleti osud pohledávky hlavní, vázané současným vrácením nábytku a vztahuje se proto na ni vyrovnací řízení, zahájené po vzniku exekučního titulu o žalobcově jmění. Když tomu tak, jest správným názor odvolacího soudu, že žalovaný, an žalobce na tuto útratovou pohledávku dosud nic nezaplatil, jest oprávněn tuto pohledávku ve smyslu § 57 vyr. ř. poslední věta exekucí vymáhati celou. Byla proto žalobní prosba o zrušení exekuce pro nedostatek předpokladů § 35 ex. ř. odvolacím soudem i ohledně útratové pohledávky právem zamítnuta.